

Telepathisch?

Rupert Sheldrake is een in Cambridge degelijk opgeleide en gepromoveerde (cel)bioloog. Een wetenschapper. Toen ik zo'n vijftien jaar geleden een boekje van zijn hand zag met de titel *Dogs That Know When Their Owners are Coming Home*, was ik onmiddellijk geïntrigeerd. Als kind had ik namelijk een spaniël die in hoge mate telepathisch begaafd leek te zijn. Mijn ouders hadden een bootje en de spaniël vond niets leukers dan mee uit varen te gaan. Mijn ouders besloten vaak pas 's ochtends vroeg op hun slaapkamer of ze wel of niet zouden gaan. Hadden ze besloten te gaan, dan ging de spaniël al voor de voordeur zitten als mijn ouders de trap af kwamen. Anders niet. Ze wist het bijna 100% accuraat te voorspellen. Ik was zodoende benieuwd of Sheldrake overtuigend zou kunnen bewijzen dat honden telepathisch zijn. Ik wist inmiddels veel meer over honden en ik was (en ben) van mening dat ook onverklaarbare dingen 'gewoon' verklaarbaar zijn.

Het boekje stelde teleur. Sheldrake wist haast niets van hondengedrag en ging volledig voorbij aan de intelligentie van honden en hun vermogen om uit allerlei details gerichte conclusies te trekken. Hij gaf een voorbeeld van een hond die al een uur voordat zijn baas thuiskwam bij de deur ging zitten. Sheldrake meende dat dit wees op telepathie: de hond kon op dat moment de auto onmogelijk horen aankomen. Sheldrake vertelde in dit voorbeeld echter óók dat de baas van de hond zijn vrouw altijd belde om te vertellen dat hij wegreed van kantoor. Ik viel van mijn stoel. Het was natuurlijk het telefoontje en het horen van de stem van de baas - honden horen veel beter dan wij - waardoor de hond uit ervaring wist dat deze op weg naar huis was; waarop hij vast bij de deur ging zitten. Best knap van die hond om dit te beredeneren, maar er kwam weinig telepathie aan te pas.

Ik moest hier aan denken toen Lotje in alle staten van opwindning begon te raken als ik per auto op een heel gebruikelijke wandelplek arriveerde. Dat gebeurde steeds wanneer ik had afgesproken om samen te wandelen met een vriendin waar Lotje gek op is. Ik kom meerdere keren per week op die plek om in mijn eentje te wandelen, dus daar kon het niet aan liggen. Lotje begon namelijk alleen te jodelen als ik had afgesproken met mijn vriendin. Hoe kon ze dit dus weten? Ik nam alle gebruikelijke patronen door en we kwamen er al snel achter dat ik de vriendin 's ochtends altijd belde om de precieze tijd af te spreken. Dat deed ik met Lotje in de kamer, dus zij kon de stem van mijn vriendin goed horen. Raadsel opgelost.

Ik vond het eerst wel grappig, maar al gauw begon het gejodel steeds eerder en ontaardde het in opgewonden geblaf op de plaats van aankomst. Dat was minder grappig - ik werd er compleet doof van - en tot mijn eigen ergernis begon ik nu geïrriteerd te brullen dat zij haar kop moest houden. Weinig verheffend, dit teken van onmacht. Weinig effectief ook. Dus besloot ik de vriendin te bellen of te appen voor ik 's ochtends beneden kwam, zodat Lotje het niet kon zien of horen. Het hielp maar beperkt. Lotje hield op met van te voren te jodelen, maar op het moment dat ik de auto parkeerde, begon ze weer. Was ze toch telepathisch? Welnee, Lotje bleek gewoon de auto van mijn vriendin, die er altijd eerder is dan ik, te herkennen. En ze herkent overigens ook de auto's van andere goede vriendinnen. En als ik eens een keer de eerste ben, leidt ze uit mijn gedrag af dat ik heb afgesproken: ik kijk dan om mij heen of ik de auto van mijn vriendinnen zie. Lotje kent overigens ook het geluid van de auto's van goede vriendinnen: ze wordt opgewonden als zij de straat inrijden.

Toch geeft het altijd een beetje een raar gevoel, die tekenen dat je hond iets 'weet', waarvan je denkt dat ze het niet kan weten. Dat komt vooral omdat wij onderschatten hoeveel dingen honden registreren, combineren en deduceren. Want die spaniël...Ik bedacht me later dat mijn ouders altijd speciale bootschoenen aantrokken als ze gingen varen. Die zag de spaniël gelijk als ze de trap afkwamen. Net zoals Lotje altijd weet dat zij niet mee mag, als ik mijn nette schoenen aanheb, wist de spaniël dan ©©dat we naar de boot gingen.

Maar toch...die spaniël. Als puber wilde ik al onderzoeken of ze telepathisch was. Toen ze een keer lag te slapen in de voorkamer, ging ik naast haar onderuit in een stoel hangen, deed mijn ogen dicht en dacht aanhoudend: poesjes, poesjes, poesjes! Want dat zei mijn moeder altijd als ze de spaniël riep om katten uit de tuin te jagen. Wie schetste mijn verbazing toen er na een tijdje twee ogen open gingen en de spaniël een sprintje trok naar de serre aan de tuinkant, waar ze tegen de openslaande deuren op ging staan om te kijken of er katten door de tuin liepen?

Ik heb later getracht het gedachte-experiment te herhalen bij mijn Flatcoats. Het had destijds een onuitwisbare indruk op me gemaakt. Misschien gebruikte ik niet de juiste woorden en beelden - want Britt, Jenna, Lotje en Saartje reageerden/reageren nooit zo sterk op bepaalde woorden als de spaniël op 'poesjes'- maar het is me nooit gelukt om ze in de benen te krijgen: ze sliepen rustig door. Flatcoats zijn gevoelig voor stemmingen, ze zijn uitermate empathisch. Maar telepathisch? Daar geloof ik niet zo in. Maar die spaniël? Het blijft toch een beetje raar.

Elian Hattinga van 't Sant